

Arkivsaksnr.:
2022/7148

Dokumentdato:
26.05.2023

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
50/23

Møtedato:
15.06.2023

Nygårdshøyden Sør – Orientering om status for prosjektet

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 110/20: [Revisjon av universitetets masterplan for areal](#)
- Styresak 18/21: [Oppfølging av universitetets masterplan for areal](#)
- Styresak 90/22: [Innspill til Statsbudsjettet 2024](#)
- 141/21 Allégaten 64 – vurdering av konkurranse - Unntatt offentlighet

Saken gjelder:

Utvikling av Norges nye teknologi- og realfagssatsing på Nygårdshøyden sør er et avgjørende bidrag for å sikre vår nasjonale spisskompetanse på realfag i årene som kommer. Det er samtidig tidenes største gjenbruksprosjekt. Prosjektet inkluderer rehabilitering av Realfagbygget og Fysikkbygget, samt etableringen av et nybygg. Prosjektet er et sentralt bidrag i arbeidet med å realisere universitetets strategi der en av målsettingene er å «*Realisere UiBs planer for arealutvikling og universitetsbygninger og sørge for at utdannings-, forsknings og formidlingsfasilitetene holder en høy standard*».

UiB har vært i løpende dialog med Kunnskapsdepartementet (KD) om innretning på videre arbeid med Nygårdshøyden Sør og mottok 8. mai 2023 et oppdragsbrev og mandat for arbeidet som skal lede frem til en statlig bevilgning rehabiliteringsprosjektene.

I denne saken gis en orientering om status for arbeidet med utviklingen av Nygårdshøyden Sør.

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Tore Tungodden
fung. universitetsdirektør

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Visjonsnotat
3. Overordnet konsept for Nygårdshøyden sør
4. Oppdragsbrev fra KD

26.05.2023 Kjartan Nasset/Kristine Breivik/Helge Rekve

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
50/23

Møtedato:
15.06.2023

Arkivsaksnr:
2022/7148

Nygårdshøyden Sør

Bakgrunn

Satsing på bygg og areal tilpasset forsknings- og undervisningsformål er helt avgjørende for UiB.

Rehabilitering av Realfagsbygget og Fysikkbygget, samt etableringen av et nybygg (Nygårdshøyden sør) har avgjørende betydning for UiBs store realfagsmiljø og universitetets utvikling. Begge de eksisterende byggene har overskredet levetiden, og må totalrenoveres for å huse laboratorier og forskningsinfrastrukturer som er fundamentet for å drive faglig virksomhet innenfor disse fagområdene, og for å få på plass andre formålstjenlige fasiliteter. Utvikling av Norges nye teknologi- og realfagssatsing på Nygårdshøyden sør er også et nødvendig bidrag for å sikre vår nasjonale spisskompetanse i grunnmiljøene i årene som kommer. UiB har utarbeidet overordnede visjoner for fakultets fremtidige virksomhet, med tydelige visjoner for sentral infrastruktur tilknyttet undervisning, eksperimentell forskningsvirksomhet, innovasjon, IKT, arbeidsmiljø og fellesfunksjoner.

Prosjektet er også et sentralt bidrag i arbeidet med å realisere universitets strategi der en av målsettingene er å «*Realisere UiBs planer for arealutvikling og universitetsbygninger og sørge for at utdannings-, forsknings og formidlingsfasilitetene holder en høy standard*».

UiB planlegger sammen med eksterne partnere selv å finansiere og realisere et nybygg på 17.800 m² som en del av satsingen på en byggeklar tomt (Allégaten 64). Bygget skal redusere avstanden mellom forskningsfronten og brukerne av kunnskap gjennom å være et forsknings- og innovasjonsknutepunkt der forskere, studenter og nærings- og samfunnsliv møtes. Bygget er plassert mellom flere kunnskapsklynger, og vil bli en viktig arena for tverrfaglig kunnskapsutvikling. Nybygget i Allégaten 64 er også en forutsetning for å kunne løse utfordringen med nødvendige midlertidigheter under rehabiliteringene Realfagbygget og Fysikkbygget.

Både miljømessig og samfunnsøkonomisk fremstår oppgradering og arealeffektivisering av disse byggene som et unikt nasjonalt gjenbruksprosjekt for sektoren. Dette krever imidlertid finansiering over statsbudsjettet i tillegg til UiB sin egeninnsats gjennom et nybygg.

Realfagbygget med sine 47.000 m² var i sin tid et av Norges største enkeltstående bygg, og rehabilitering av laboratorie- og forskningsarealene er en formidabel oppgave. Rehabiliteringen må gå over fire–fem år og må gjennomføres i faser slik at normal aktivitet kan opprettholdes. Første trinn er rehabilitering av fysikkbygget som ved oppstart vil være nær 60 år.

I 2022 ble det utarbeidet et konseptutvalgsnotat (KVN) for Allégaten 64 samt en analyse som begrunner at andre alternativer enn rehabilitering er uaktuelle sett fra UiB sin side. I brev av juni 2022 ba UiB om Kunnskapsdepartementets tilslutning på anbefalingen i KVN om at realisering av Allégaten 64 er det beste alternativet til å løse samfunnet og UiBs behov. I

samme brev ba UiB om aksept for at det gjennom en konkurranse kan inngås samarbeid med en eiendomsutvikler for realisering av prosjektet.

UiB har etter dette vært i løpende dialog med Kunnskapsdepartementet (KD) om innretning på videre arbeid med Nygårdshøyden Sør og mottok 8. mai 2023 et oppdragsbrev og mandat for arbeidet som skal lede frem til en statlig bevilgning rehabiliteringsprosjektene.

Visjon Nygårdshøyden Sør (Vedlagt)

Nygårdshøyden Sør er virkeliggjøring av UiBs visjon *kunnskap som former samfunnet*. I denne storsatsingen møtes UiB og omverdenen for å engasjere hverandre, forske, lære, diskutere og forme framtidens løsninger. Med Nygårdshøyden Sør åpner UiB opp og inviterer inn; *vi er universitetet uten vegger*.

Visjonens hovedelementer:

- Realfagskraft på en moderne campus.
- Innovasjonsknutepunkt som kobler samfunn, næringsliv, studenter og forskningsmiljøer.

Visjonen for Nygårdshøyden sør utgjør også et sentralt utgangspunkt for strategien til Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet. Fakultetets strategi for 2023-2030 deler navn med visjonen for Nygårdshøyden Sør, som også er et gjennomgående tema og er synlig i den visuelle profilen. Strategidokumentet: [#RealfagUiB – Et realfaglig kraftsentrum](#).

Finansiering

Ut fra foreløpige vurderinger antas kostnadene til å utgjøre mellom 2,5 og 3,0 mrd. kroner for rehabilitering av Realfagbygget. Nærmere budsjettammer vil klargjøres og kvalitetssikres i videre prosesser og i dialog med KD. Kostnadene knyttet til oppgradering av Fysikkbygget er anslått til å ligge i intervallet 400 – 600 mill. kroner. I tillegg kommer kostnader for utstyrprosjektet.

For Allégaten 64 er planen at bygget blir delt i tre eierseksjoner der UiB gjennom Nygårdshøyden Eiendom AS vil stå som eier av seksjon en på om lag 5.000 m². UiB vil eie seksjon to på om lag 2.500 m² og vil finansiere sin seksjon med inntekter fra tomtsalget der det i salgsavtale også vil være innarbeidet en tilbakekjøpsklausul. Samarbeidspartner vil eie seksjon tre med sine 10.300 m². Eiermodellen vil innebære en tilbakekjøpsrett for UiB.

For å finansiere prosjektene foreslås en tretrinns modell der det forutsettes at KD finansierer en etappevis rehabilitering av Realfagbygget i perioden fram til 2030, mens trinn én av Allégaten 64 seksjon 1 finansieres av UiB/NEAS.

Med en slik løsning vil prosjektet kunne gjennomføres innenfor et 5-10 års perspektiv.

Videre arbeid

Oppdragsbrevet fra KD gir UiB mandat til å arbeide videre med Fysikkbygget og Realfagbygget i henhold til statens prosjektmodell. Departementene har besluttet at konseptvalget er rehabilitering av byggene og at prosjektet i henhold til [veileder](#) for store statlige byggeprosjekt frem mot årsskiftet 2023/24 skal gjennom en prosjektavklaringsfase som leder frem til en oppstart forprosjektrapport (OFP). OFP skal ha en ekstern kvalitetssikring og vil deretter være regjeringen sitt beslutningsunderlag for bevilgning av midler til forprosjekt. Målet er at disse midlene skal foreligge i statsbudsjettet for 2025.

Videre arbeid med Allégaten 64 vil starte når tilbakemelding fra departementene foreligger.

Universitetsdirektørens kommentarer

Nygårdshøyden sør-prosjektet er en av de rammebetingelsene som UiB trenger for å fortsatt lykkes med å realisere ambisjonene i universitetets strategi om å skape kunnskap som former samfunnet. Bygningsmassen på denne delen av campus er, til tross for godt vedlikehold, utdatert med hensyn til å kunne ivareta fagmiljøenes behov.

UiB har basert på erfaringene i sektoren bearbeidet dette prosjektet til et innovativt og fleksibelt gjenbruksprosjekt som både økonomisk og i et bærekraftperspektiv vil skåre svært godt på viktige samfunns mål. Det er derfor svært gledelig at Kunnskapsdepartementet har anerkjent våre planer og har gitt UiB mandat for videre planlegging av arbeidet med å fornye denne delen av campus og sikre at fagtilbudene fortsatt er attraktive for studenter og ivaretar de ansattes behov.

Utviklingsprosjektet skal skape moderne og hensiktsmessige arealer på den sørlige delen av Nygårdshøyden. Det skal sikre at UiB ivaretar en langsiktig forvaltning og utvikling av realfagene - og på den måten også bidra til samfunnets behov for omstilling og kunnskap.

Universitetsdirektøren vurderer det som strategisk og kritisk viktig for fagmiljøene, fakultetet og UiB å sikre fremdrift i dette prosjektet og det er derfor viktig at styret er godt kjent med rammene for prosjektet.

26.05.2023/Kjartan Nasset/Kristine Breivik/Helge Rekve

Vedlegg 2: Visjonsnotatet av februar 2022

Nygårdshøyden Sør – et realfaglig kraftsentrum

Universitetet i Bergen (UiB) bidrar til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom fremragende forskning, framtidssrettede utdanninger og engasjert formidling. Sammen med næringsliv og samfunnsaktører skaper forskerne og studentene våre ny innsikt og bærekraftige løsninger for fremtiden. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har både den faglige bredden, spisskompetansen og tilgangen til avansert infrastruktur som kreves for å møte vår tids store utfordringer som endringer i klima og biodiversitet, forutsigbar tilgang på energi, ansvarlig ressursbruk, tilgang på mat, vann og god helse.

Nygårdshøyden Sør er virkeliggjøring av UiBs visjon *kunnskap som former samfunnet*. I denne storsatsingen møtes UiB og omverdenen for å engasjere hverandre, forske, lære, diskutere og forme framtidens løsninger. Med Nygårdshøyden Sør åpner UiB opp og inviterer inn; *vi er universitetet uten vegger*.

Visjonens hovedelementer:

- **Realfagskraft** på en moderne campus.
- **Innovasjonsknutepunkt** som kobler samfunn, næringsliv, studenter og forskningsmiljøer.

Realfagskraft på en moderne campus

Spennende hypoteser og moderne forskningsinfrastruktur er forutsetninger for å realisere ambisiøs realfaglig forskning, innovasjon, utdanning og formidling av høy internasjonal klasse. Studenter og forskere som sammen stiller fagrelevante spørsmål, eksperimenterer og anvender avansert vitenskapelig utstyr, utvikler teknologi og nye løsninger, danner stimulerende og framtidssrettede fagmiljø. Nærhet til innovasjonsmiljø og tilgang til eksperimentelle og digitale verktøy legger til rette for læringsformer hvor studentene både utfordres og utfordrer vitenskapelig teori og samfunnsrelevant kunnskap. På denne måten vil forskere og studenter kombinere fagnære og tverrfaglige kompetanser i en kultur for innovasjon. Nygårdshøyden sør tilbyr moderne og velutstyrte forsknings- og læringsarealer hvor realfagenes samfunnsformende kraft konkretiseres gjennom aktiv deltagelse, diskusjon, faglig fordypning og skaperglede på en moderne realfaglig campus.

Innovasjonsknutepunkt

Kunstig intelligens, informasjonsteknologi, data- og beregningsvitenskap forandrer og styrker alle realfagene og løfter ambisjonsnivået for både grunnleggende innsikt og for praktiske anvendelser. Ved UiB bruker vi denne tverrfaglige kompetansen til nyskaping innen utdanning og forskning, og til næringsmessig og teknologirettet innovasjon i tett samarbeid med eksterne partnere. I et dedikert nybygg vil UiB skape et innovasjonsknutepunkt for samfunn, næringsliv, studenter og forskningsmiljøer. Her vil oppstarts- og kunnskapsbedrifter vekselvirke tett med ledende fagmiljø i informatikk og studenter i stimulerende læringsmiljø.

Nygårdshøyden sør realiserer ambisjonene om tverrfaglig forskning, fremtidsrettet utdanning og relevant innovasjon. Universitetet i Bergen ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet tar ansvar for nyskaping og regional næringsutvikling gjennom å skape nye løsninger og bidra til sterke kompetanse- og teknologimiljøer på Vestlandet. Sammen bidrar vi til en bærekraftig samfunnsutvikling i regionen, nasjonalt og globalt.

Visjon for campusprosjektet Nygårdshøyden sør

Verden er i rask og akselererende endring. FNs bærekraftsmål oppsummerer mange av de viktige utfordringene. I løpet av relativt få år må vi svare på hvordan vi skal styre utviklingen mot en verden hvor det er godt for mennesker å leve; et globalt samfunn som er bærekraftig både økologisk, ressursmessig, økonomisk og fordelingspolitisk. Alle fagdisipliner ved *Universitetet* i Bergen må bidra gjennom å:

- Forske fram nytenkende, relevant og kvalitetssikret kunnskap som gir ny innsikt.
- Utdanne dyktige og samfunnsorienterte fagfolk som kan bidra til viktig nyskaping, langsiktige løsninger og kunnskapsbaserte innspill i samfunnsdebatten.
- Være et nyskappende universitet som flytter kunnskapsfronter og krysser faggrensener på veien mot nye erkjennelser til beste for natur, miljø og samfunn.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet ved UiB har et særskilt ansvar for å møte samfunnsutfordringene gjennom relevant forskning og utdanning med basis i matematikk, informatikk, naturvitenskapelige disipliner og teknologi. Dette er essensielle fagfelt for å beskrive, analysere og forstå årsakssammenhenger knyttet til mange av utfordringene på veien mot et bærekraftig samfunn. Like viktig er det at disse fagområdene skaper kunnskapsgrunnlaget som trengs for å utvikle løsninger og tiltak, samt innsikt og datagrunnlag for god forvaltning.

Sterke forskningsmiljø med moderne infrastruktur gir realfagskraft

Forskning av høy etisk og vitenskapelig kvalitet ligger til grunn når fakultetet utvikler og leverer på alle sider av samfunnsoppdraget. Fakultetet har klare ambisjoner om fremragende forskning i en internasjonal sammenheng innen alle sine fagområder. Vi bidrar med særlig tyngde innen det marine området, klima, energi, og energiomstilling. I tillegg til de tematiske satsingene legger fakultetets strategi stor vekt på sterke disiplindefag. Dette er basis for å videreutvikle et høyt faglig nivå og som beredskap for å kunne adressere nye og aktualiserte problemstillinger. Den høye forskningskvaliteten gjenspeiles i suksess i nasjonale og internasjonale konkurranser om forskningsmidler og har resultert i en rekke prestisjetunge tildelinger og sterke tverrfaglige senter bl.a. for fremragende forskning og forskningsbasert innovasjon. Utfordringen fremover er, i tillegg til å være faglig fremragende innen disiplinene, å skape større rom for tverrfaglighet, innovasjonskraft og integrasjon av digitale teknologier.

I flere av våre fagdisipliner er godt utstyrte laboratorier av høy HMS-standard og moderne avansert vitenskapelig instrumentering helt avgjørende for å opprettholde og utvikle fremragende fagmiljø. God tilgang til slike forskningsredskaper er en forutsetning for å kunne bidra til kunnskapsfronten, samtidig som state-of-the-art infrastruktur er et viktig konkurransefortrinn for å rekruttere dyktige forskere og studenter og for å vinne fram på konkurransearenaer. Fakultetets mål er å til enhver tid ha moderne eksperimentelle miljø som driftes med høy teknisk og forskningsetisk kompetanse og etter anerkjente standarder for bærekraft, helse, miljø og sikkerhet. Dette forutsetter en campusutvikling som sikrer fleksible og velegnede areal for et bredt spektrum av basale og avansert vitenskapelige verktøy, og som kan utvikles og tilpasses i takt med fagmiljøene og samfunnets behov for forskning, utdanning og innovasjon av høyt internasjonalt nivå.

Realfaglig kompetanse og instrumentering er essensiell også innen konservering og analyse av store deler av Universitetsmuseets samlinger. Lokalisering av enkelte av Universitetsmuseets avdelinger til Nygårdshøyden Sør legger til rette for et godt samspill om og videreutvikling av realfaglig forskningsformidlingen til et bredt publikum.

Mens naturvitenskapene oppdager og utforsker de basale naturlovene og komplekse sammenhenger som disse gir opphav til, er teknologi grunnleggende sett systembygging for å dekke menneskelige behov. Teknologeutvikling krever den kausale forståelsen av naturen som naturvitenskapelig grunnforskning skaper gjennom felt- og toktbaserte observasjoner av naturlige systemer, laboratorieeksperimenter, matematisk modellering, beregninger og simuleringer, og algoritmisk dataanalyse. Tilsvarende er den teknologiske utviklingen innen vitenskapelig instrumentering en svært viktig driver av kunnskapsutviklingen innen realfagene.

Et vesentlig trekk i utvikling av moderne naturvitenskap er innsamling av svært store datamengder ("big data"). Hvordan vi lagrer og gjør data tilgjengelig er blitt en vesentlig del av forskningen og legger grunnlag for nye måter å samarbeide på, både med forskningssamfunn og næringsliv gjennom datadeling. Et relatert spor er utvikling av svært kraftfulle algoritmer og teknikker for ekstraksjon av informasjon og korrelasjoner i svært store datasett. Mange av disse algoritmene faller inn under begrepet maskinlæring, som igjen er eksempler på tilnæringer til kunstig intelligens. Etableringen av Center for Data Science (CEDAS) samt fakultetets initiativ til å etablere et nasjonalt konsortium med mål å styrke norsk forskning og utdanning innen kunstig intelligens, maskinlæring og robotikk, er viktig tiltak for å ta lederskap i denne utviklingen. Maskinlæring og kunstig intelligens er i ferd med å bli sentrale forskningsverktøy innen alle våre fagfelt, og dermed også i ferd med å transformere fagene selv. Fakultetet har ambisjon om å være i front når det gjelder å ta digitale teknologier i bruk på tvers av våre fagområder og ser dette som sentralt for å styrke Bergen som et av landets tyngste naturvitenskaps- og teknologimiljøer.

Noe paradoksalt skaper den raske fremgangen innen digital teknologi og beregningsmodellering et *økt* behov for eksperimentell utforskning og oppfølging. Dette er delvis fordi vi evner å utnytte stadig større datamengder, men også fordi eksperimenter stadig er avgjørende for å kalibrere og videreutvikle modeller, og for å utforske hva som ligger utenfor modellenes gyldighetsområde. Tett kobling mellom eksperimentell forskning og data- og beregningsvitenskap gjør oss i stand til å utforske store komplekse problemstillinger.

Den digitale revolusjonen foregår i like stor grad i resten av samfunnet og har gjennomgripende endret måten vi arbeider, lever, kommuniserer og samhandler på. Dette er likevel bare en start, og grunnleggende forskning og utdanning innen IKT-relaterte fag er avgjørende for at den digitale transformasjonen av samfunnet skal lykkes på en god måte.

Dette vil også styrke universitetets øvrige IKT-relaterte forskning og utdanning, og anvendte fagområder som for eksempel medisinsk kunstig intelligens, finansteknologi og medieteknologi. Med den tiltagende utviklingstakten innen teknologi og digitalisering har fakultetets sterke utdannings- og forskningsmiljø innen naturvitenskap og teknologi en særlig rolle og ansvar som regional næringslivspartner.

Læringsarenaer som inspirerer, aktiviserer og utfordrer

Våre utdanninger kombinerer forskningsbasert kunnskap med vitenskapelige metoder der teori utforskes og utfordres med eksperiment og observasjoner fra laboratoriet og felt. Studenter deltar aktivt i forskningsprosessen og lærer å bruke moderne vitenskapelig utstyr og analyseverktøy. Utdanningene står støtt i fagdisiplinene, mens studentene utfordres med tverrfaglige perspektiv, trenes i generiske ferdigheter og entreprenørskap. Programmering, visualisering og data-analyse er viktig i alle studieprogram.

Læringsarealene skal oppfordre til studentaktivitet og bruk av forskningsbaserte undervisningsmetoder. Utdanningene skal kanalisere studenter sin nysgjerrighet, energi og

motivasjon til langvarig samfunnsnyttig engasjement. Fakultet har to *Sentre for fremragende utdanning*, som utvikler undervisningspraksis og nyskapende metoder for studentaktiv læring.

Campus skal være et knutepunkt der studenter treffer hverandre, forskere, undervisere og engasjerte fagpersoner fra samfunns- og næringsliv. Større satsing på etter- og videreutdanning (EVU) vil gi rom for livslang læring og invitere omverdenen inn i våre lokaler for kunnskapsoppdatering og ny innsikt. Campus skal være rikt på steder som inviterer til utforskning og samarbeid om store og små faglige, dagsaktuelle, tverrfaglige og globale utfordringer. På den måten blir hele campus et læringsareal.

Innovasjonsknutepunkt – veksthus for gode ideer

Gjennom forskning, utdanning og satsing på teknologi og innovasjon skal fakultetet bidra med kunnskap som muliggjør fornybare, smarte og trygge løsninger så vel som grunnleggende viten og ny innsikt. **Vi skal skape gode vekstvilkår for de gode ideene.** Sammen med sterke nasjonale og internasjonale forskningspartnere og et fremoverlent samfunns- og næringsliv skaper vi et lokalt økosystem for innovasjon og entreprenørskap.

For å nå fakultetets målsettinger må kunnskap settes sammen på nye måter. Tverrfaglighet, innovasjon og alternative måter å arbeide og samarbeid på er grunnleggende for å lykkes. Oppgaven blir å gi mer rom for tverrfaglige perspektiv, etablere tettere kontakt med samfunn og næringsliv og koble nyteknikning med entreprenørskap og praktiske ferdigheter.

Et viktig element er å bringe folk sammen. For å møte fremtiden og lykkes med forskning og utdanning på høyt internasjonalt nivå, er det en forutsetning at det fysiske miljøet bygger opp rundt samarbeidsarenaer og møteplasser. Samarbeid mellom universiteter og næringslivet foregår på mange ulike vis, gjennom nettverk, partnerskap og mer personlige relasjoner. For å lykkes enda bedre med interaktiv læring og innovasjon, er nærhet vesentlig fordi det styrker kommunikasjonen på tvers av faggrensene, skape gode relasjoner mellom organisasjoner og fagmiljø og bidrar til å skape tillit og en felles kultur.

Nærhet legger til rette for en vekselvirkning mellom studenter og forskere ved fakultetet og samarbeidspartnere der idéer og kunnskap kan gå i begge retninger og muliggjøre nye former for innovasjon. For å muliggjøre dette vil fakultetet arbeide med å etablere struktur og kultur for **innovasjon** og **entreprenørskap**, både for studenter og ansatte. Det vil legges til rette for studentdrevet innovasjon med tilgang til sterke fagmiljøer, verksted, «makerspace», oppstartsbedrifter og andre partnere.

Universitetets realfaglige forskning og utdanning har et fortrinn ved å være lokalisert i et konsentrert område på Nygårdshøyden Sør, inklusiv indre deler av Marineholmen. Allégaten sikrer tilhørighet og forbindelse mot resten av universitetsområdet, Museet og Studentsenteret. Næringsklynger, innovasjonsarenaer, næringsliv, relevante myndigheter og sterke samarbeidspartnere som NORCE er lokalisert i umiddelbar nærhet. «Diagonalen» ned mot bybanen knytter oss ytterligere opp mot samfunn og samarbeidspartnere som HVL og næringslivs- og industripartnere samt Helseklyngen og Haukeland. Nygårdshøyden Sør vil være del av et sammenhengende bymiljø og gi en unik mulighet for forsterket arbeid med formidling og kommunikasjon, ikke bare knyttet til EVU men også for å invitere skoler, «folk flest» og skape nye møteplasser for kunnskapsoverføring.

Campusutviklingen er nøkkel til å realisere visjonen

Realisering av visjonen Nygårdshøyden Sør forutsetter en omfattende og gjennomgripende campusutvikling som i løpet av det neste tiåret lar fakultetet framstå som et realfaglig kraftsentrum og innovasjonsknutepunkt. Et nytt og moderne bygg skal knyttes sammen med

kulturhistoriske og arkitektoniske verdier i form av Geofysen og moderniserte Fysikk- og Real FAGbygg med en ny **energieffektiv** og **grønn profil**. Vi skal være et åpent universitet med et inviterende campusområde.

Real FAGskraft skapes i moderne laboratorier og areal av høy standard for et bredt spektrum av basal og avansert eksperimentell forskning. Åpne læringsareal og rom for samhandling og konsentrasjon vil være nøkkelfasiliteter, der fleksible løsninger kan endre arealbruken etter behov. Vi vil tilrettelegge for studentdrevne arenaer for innovasjon. Disse får en viktig rolle i kulturbyggingen rundt innovasjon og vil skape eierskap og stimulere til nysgjerrighet og kreativitet.

Modernisering av Real FAGbygget og Fysikkbygget er en forutsetning for å realisere universitetets ambisjoner om eksperimentell real FAGlig forskning i internasjonal klasse. Real FAGbygget skal utvikles med moderne arealer for tung laboratorieaktivitet og vertskap for avansert og følsom vitenskapelig instrumentering. Fysikkbygget vil i tillegg til eksperimentell og teoretisk aktivitet ivareta funksjoner som teknologisenter med dedikerte verksteder. I sammenheng gir dette åpne og hensiktsmessige areal hvor studenter, forskere, ingeniører og samarbeidspartnere kan utfordre etablert kunnskap, skape ny innsikt og utvikle innovative løsninger på vår tids utfordringer.

Det er helt nødvendig at våre fagmiljø har fasiliteter der vi kan drive state-of-the art forskning også i fremtiden og samtidig ivareta HMS etter de til enhver tid gjeldende forskrifter. Som campusutvikling demonstrerer prosjektet til fulle både verdien og potensialet i gjenbruk. Det arkitektoniske ytre bevares samtidig som kvaliteten ved infrastruktur som tilrettelegger for laboratorievirksomhet benyttes. **En sammenhengende og moderne bygningsmasse gjør fakultetet i stand til å realisere forskningsvisjoner og bidra med kunnskap til bærekraftige løsninger.**

Et nytt bygg vil bli et innovasjonsknutepunkt som kobler samfunn, næringsliv, studenter og forskningsmiljøer.

I skjæringspunktet mellom marin, klima og energiomstillingsklyngene skal et nytt bygg reises sentralt på fakultetsområdet, i Allégaten 64. Bygget blir et tyngdepunkt for forskning i informatikk og integrering av IKT på tvers av real FAGene. Nybygget får moderne og fremtidsrettet læringsarenaer som inviterer til samhandling, utprøving og skaperglede. Det skal legge til rette for et inkluderende og stimulerende miljø der forskere og studenter møter nærings- og samfunnsniv. Det skal være et gravitasjonspunkt for klyngene i området og utgjøre et innovasjonsknutepunkt for real FAGene.

For å lykkes med energiomstilling og bærekraftig teknologi- og samfunnsutvikling vil vi samle sentrale deler av kunnskapsklyngen innenfor det grønne skiftet, og legge til rette for samlokalisering med relevante lokale partnere. Areal for oppstartsbedrifter og «makerspace» vil være sentrale elementer i et økosystem for innovasjon og entreprenørskap. Utleieareal vil tiltrekke seg inkubatorer og teknologioverføringsselskap, og fellesarealer skal sikre møtepunkter og samhandling. **Bygget er en forutsetning for å realisere universitetets ambisjoner om økt samarbeid med omverden, nye undervisningsformer og større innovasjonskraft for real FAGene.**

En åpen og levende campus – universitetet uten vegger

Universitetet har en viktig rolle i å sikre at samfunnet bygges på kunnskap og kompetanse; en rolle som krever et sterkt og tett samspill med omverden - globalt, nasjonalt og lokalt. Fakultetet skal oppleves som åpent og tilgjengelig både for studenter, forskere,

samarbeidspartnere og byens øvrige befolkning. Vi skal legge til rette for et pulserende liv i campusområdet store deler av døgnet. Vi vil ha en åpen og imøtekommende campus med hensiktsmessig bygningsmasse og gode uteareal. Kafeer, møteplasser og åpne rom skal invitere omverden inn.

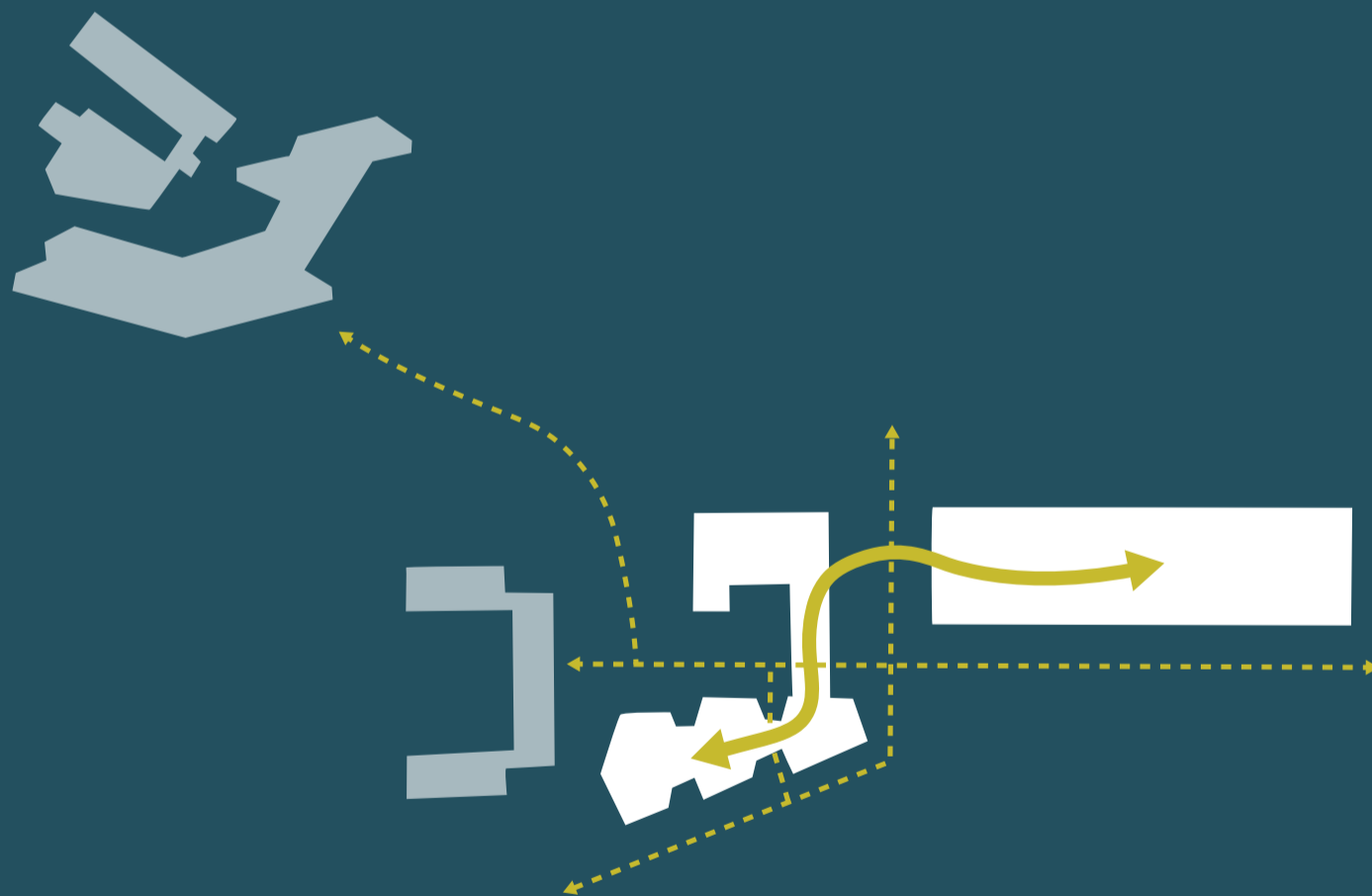
Åpne uteareal og broer mellom bygg kobler sammen de ulike delene av virksomheten og binder campusområdet sammen med nærmiljøet og Nygårdsparken. Våre bygg vil tilby moderne og innovative læringsareal, avansert laboratorier, forskningsinfrastruktur, gode arbeidsplasser og fleksible samarbeidsarenaer som er forutsetning for høy kvalitet i forskning, læring og innovasjon.

Campusprosjektet vil realisere økt realfagskraft og innovasjonsknutepunkt på Nygårdshøyden sør.

UiB Campusutvikling Nygårdshøyden sør

Konsept for innplassering

August 2022

UNIVERSITETET I BERGEN

RAMBOLL

Henning
Larsen

Nygårdshøyden sør

Universitetet i Bergen ønsker å samle realfagsmiljøene på campus med moderne forsknings- og undervisningsinfrastruktur som skal gjøre Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet på Nygårdshøyden sør til et realfaglig kraftsentrum og innovasjonsknutepunkt.

Oppgaven

Prosjektet omfatter ombygging og rehabilitering av Realfagbygget og Fysikkbygget, komplettert med et nybygg i Allégaten 64. UiB har i samarbeid med Rambøll/Henning Larsen gjennomført en brukerprosess som har resultert i et rom- og funksjonsprogram. Som en videreutvikling av dette er det utarbeidet et konsept for innplassering av institutter/avdelinger og hovedfunksjoner i de tre byggene og hvordan disse byggene knyttes sammen. Dette skal benyttes som underlag for konseptvalgutredning/-notat for de tre byggene.

Gjenbruk av bygninger vil være avgjørende i det grønne skiftet. Campusutviklingen blir et omfattende gjenbruksprosjekt med ombygging og rehabilitering av samlet over 56 000m² i Realfagbygget og Fysikkbygget. Begge byggene er i dag utdaterte og har kritiske mangler. De tekniske anleggene har passert teknisk levealder og er underdimensjonerte i forhold til dagens og framtidens virksomhet. Byggene oppfattes som lukket og vanskelig tilgjengelige der funksjoner til ulike institutt og avdelinger ligger spredt. Realfagbygget er forskriftsfredet og det medfører mange særhensyn som må tas for både rehabilitering og ombygging.

Byggene ligger inntil Nygårdsparken, men forbindelsen til parken er vanskelig tilgjengelig.

Prosjektet omfatter riving av et eksisterende og utdatert auditoriebygg for å gjøre plass til nybygget i Allégaten 64.

I forkant av campusprosjektet ble det utarbeidet mulighetsstudier for enkeltbyggene: Cubus og Arkitema for Allégaten 64, HLM Arkitekter for Fysikkbygget og Cubus en mindre mulighetsstudie for Realfagbygget. Sweco har i tillegg gjennomført en tilstandsvurdering for Realfagbygget.

Visjon for Nygårdshøyden sør

Universitetet i Bergen har utarbeidet en visjon for Nygårdshøyden sør som omtaler Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) sitt særlige ansvar for å møte fremtidens samfunnsutfordringer gjennom relevant forskning og utdanning. Campusutviklingen og velfungerende bygg er en viktig nøkkel for at fakultetet i fremtiden fortsatt kan skape ny innsikt, innovasjon og utdanne kompetente fagfolk av internasjonal klasse. Realfagene vil ha en avgjørende betydning i det grønne skiftet og et løft for realfagene er derfor viktig ikke bare for UiB, men for hele samfunnet.

Prosjektet skal samle UiB sin realfaglige forskning og utdanning i et konsentrert område på Nygårdshøyden Sør og indre deler av Marineholmen. Det legges til rette for nærhet til næringsklynger, innovasjonsarena-

er, næringsliv, relevante myndigheter og samarbeidspartnere. Fakultetet har gjennom prosjektet mulighet til å fremstå som en integrert del av byen og ivareta sitt særpreg som en «mini-bydel». Campus skal fremstå som et «universitet uten vegger» og være åpent og inviterende for studenter, forskere, samarbeidspartnere og byens befolkning. I tillegg skal campus gi studentene tydelig identitet, tilhørighet og tilrettelegges for høy aktivitet gjennom hele dagen som en viktig del av Kunnskapsbyen Bergen.

Nøkkeltall areal

Eksisterende bygg

Realfagbygget	47 000 m ² BTA
Fysikkbygget	10 650 m ² BTA

Nybygg

Allégaten 64	18 100 m ² BTA
--------------	---------------------------

Bygg som rives

Auditoriebygget	2000 m ² BTA
-----------------	-------------------------

Totalt berørt areal	77 750 m² BTA
----------------------------	---------------------------------

Geofysen - Klima og energi

Geofysisk institutt, sammen med klimaforskere fra Institutt for Geovitenskap, Nansensenteret og NORCE, holder til i Geofysen. Universitetet er vertskap for Bjerknessenteret for klimaforskning. Geofysisk institutt er også vertsinstitutt for Bergen Offshore Wind Centre (BOW).

Marineholmen - Marin klynge

Institutt for biovitenskap og mer enn 150 virksomheter utgjør den marine forskningsklyngen på Marineholmen, som utvikler kunnskap om våre havområder, marine ressurser og akvakultur.

Fysikkbygget - Teknologisenter

Fysikkbygget skal totalrehabiliteres og vil i tillegg til eksperimentell og teoretisk aktivitet, ivareta funksjoner som teknologisenter med dedikerte verksteder. Bygget har en sentral plassering og vil bidra til å knytte campus sammen.

Institutt for Fysikk og teknologi skal fortsatt ha tilhold her.

Nygårdsparken

NORCE

Media City Bergen

Bybanestopp

Allégaten 64 – IKT og innovasjonsknutepunkt

Allégaten 64 blir et nytt bygg der forskere og studenter møter nærings- og samfunnsliv. Bygget skal bryte ned siloer mellom fagmiljøer og sørge for at forskning og næringsliv får IKT-kompetansen som trengs for banebrytende innovasjon og grønn omstilling.

Institutt for informatikk skal innplasseres i bygget og 60% av byggets areal skal bli uteleieareal for næringsutvikling tilknyttet UiB sin virksomhet på Nygårdshøyden sør.

Til Muséplassen

Realfagbygget - Et moderne laboratoriebygg

Realfagbygget skal totalrehabiliteres og utvikles for tung laboratorieaktivitet og avansert instrumentering og legge grunnlaget for videre utvikling av et av landets tyngste naturvitenskap- og teknologimiljøer.

Kjemisk institutt, Institutt for geovitenskap, Matematisk institutt og MN-fakultetets administrasjon skal ha tilhold i bygget. Bygget vil også inneholde arealer for Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket, i tillegg til kantine, læringsarealer og bibliotek.

Programmering og metode

Etter ferdigstilling av rom- og funksjonsprogrammet februar 2022 er konsept for innplassering av enheter og funksjoner i de tre byggene blitt utviklet. Både i arbeidet med rom- og funksjonsprogrammet og med konsept for innplassering har det vært stor grad av brukermedvirkning.

Todelt oppgave

For universitet og høyskoler har undervisningsformer, samhandling med næringsliv og tilrettelegging for innovasjon i tillegg til krav til universell utforming og til HMS, endret seg sterkt de siste tiårene. Viktige forhold og krav har blitt undersøkt og avklart i programmeringsarbeidet.

I programfasen har det viktigste vært å få etablert en samlet oversikt over de ulike funksjonsområdene i de tre byggene, med aktiviteter, omfang og kategori i tillegg til hvilke avhengigheter som det er mellom funksjoner. Det har også vært vesentlig å få en vurdering på hvordan brukerne ser for seg hvordan dette kan tenkes løst i framtiden.

I innplasseringsfasen er programmet testet ut for innplassering av institutter og avdelinger og innplassering av øvrige felles funksjoner som læringsareal og fellesareal.

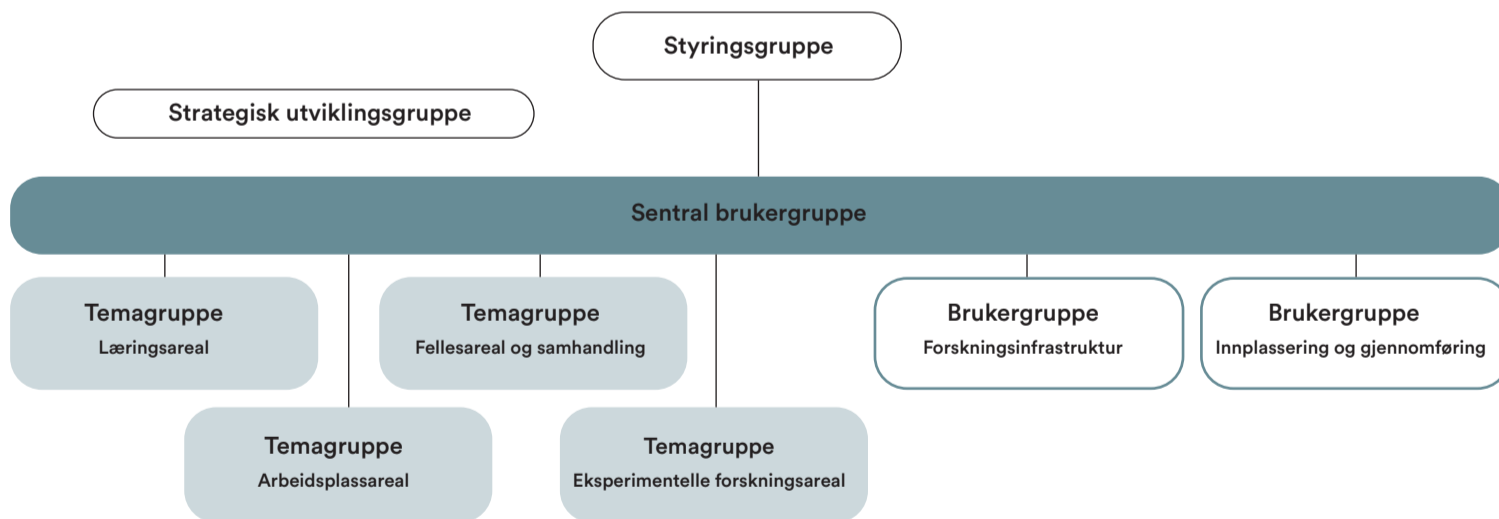
Forankring og medvirkning

Campusutviklingsprosjektet Nygårdshøyden sør er et stort og komplekst prosjekt. Forankring og medvirkning er viktig for å lykkes og de ulike brukergrup-

pene fra UiB har bidratt med verdifull kunnskap og erfaringer. Med utgangspunkt i visjonen for Nygårdshøyden sør har brukergruppene gjennom brukerprosessen bidratt med nyteknisk og diskusjoner som gir viktig modning av prosjektet.

For utvikling av Rom- og funksjonsprogrammet ble brukerne organisert i fire tematiske brukergrupper. Deretter ble det arbeidet i brukergrupper for forskningsinfrastruktur, innplassering og gjennomføring. Brukergruppene har bidratt med å innhente informasjon og gi kunnskap om dagens situasjon, fremtidige muligheter og nødvendige endringer. I dette arbeidet har alle instituttene tilhørende MN-fakultetet, enheter i Universitetsmuseet, Universitetsbiblioteket, vernetjenesten med flere, vært inkludert.

En sentral brukergruppe har koordinert, avveid og sammenstilt innspill fra alle brukergruppene. Prosjektet har en styringsgruppe med besluttsende myndighet, hvor faglig og administrativ ledelse ved UiB er sterkt representert. I tillegg er fakultetets ledergruppe strategisk utviklingsgruppe i prosjektet.

Brukerprosess

Organisering av brukermedvirkning

JUNI 2021 - FEB 2022

MARS - AUG 2022

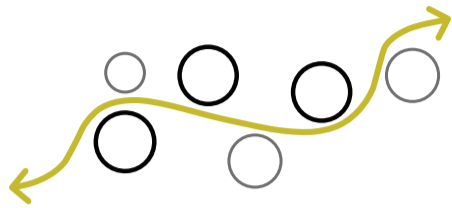

Tidslinje

Brukerprosess

Campusutvikling

Konsept for innplassering

En sammenbindende allmenning

En gjennomgående og samlende allmenning blir en tydelig hovedgate som går gjennom hele campus. Allmenningen skaper sosialt liv, knytter sammen byggene og uteområdene samtidig som den leder videre til MN-fakultets arealer på Marineholmen og mot Nygård bybanestopp.

Åpenhet, innovasjon og det sosiale og faglige fellesskapet forsterkes gjennom å plassere spisesteder, bibliotek, arealer for studentfrivillighet og andre fellesfunksjoner lett tilgjengelig langs allmenningen i alle tre byggene og i etasjene som er best tilgjengelige fra bakkeplan. Områder med studentarbeidsplasser og de store undervisningsrommene legges inn til Allmenningen.

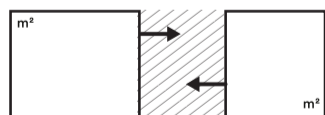

Styrking av fellesskap og møte mellom mennesker

Fellesarealene i byggene er løst i tre nivåer

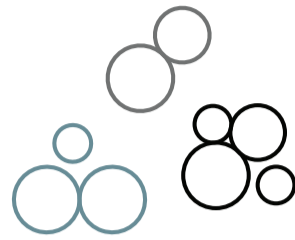
- Allmenningen
- Etasjevise fellesarealer ved institutt og avdelinger
- Fellesarealer og sosiale soner internt i institutt og avdelinger

Utforming og plassering av de ulike sonene skal sørge for en variasjon som ivaretar både gruppebehov og enkeltindividbehov, samt rom for innovasjon og samhandling. De etasjevise fellesarealene er viktige arenaer for samspill og fellesskap mellom studenter, institutter og forskningsmiljø.

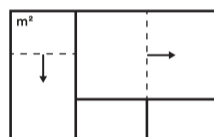
Fleksibilitet

Arealbehovene og funksjonskrav vil endres over tid. Dette er ivare tatt i ulike bufferzoner i byggene ved at fellesareal og læringsareal er plassert ved hovedtrapper og adkomst til etasjene. Disse arealene utformes fleksibelt og med generalitet for å kunne endres til andre funksjoner ved nye behov.

Samle arealer og funksjoner

Ved å legge de enkelte institutt og avdelingers arealer mest mulig samlet, enten etasjevise, i del av bygg eller i eget bygg oppnår man både effektive arbeidsplasser og god orientering i byggene. For innplassering av institutt og avdelinger er det også tatt hensyn til rokader i byggeprosjektet.

Eksperimentelle forskningsarealer tilrettelagt for endring

Institutter og avdelinger med eksperimentelle forskningsarealer er innplassert i Realfagbygget og Fysikkbygget. Noe eksperimentelt forskningsareal med mindre dagslysbehov er innplassert i underetasjen i Allégaten 64.

Det eksperimentelle forskningsarealet vil ha god teknisk infrastruktur og har lokalisering og gruppering som tilrettelegger for fleksibilitet for fremtidig endring.

Ny åpenhet mot Nygårdsparken

Nygårdsparken ligger med gode solforhold sørvest for Nygårdshøyden. For å utnytte dette etableres det direkte adkomst til parken fra kantine i Realfagbygget og i Fysikkbygget. Med utvidet plass i overgangen mellom park og bygg gis det mulighet for opphold og rekreasjon for både studenter, ansatte og byens befolkning.

Parken er en viktig veiforbindelse mot Marineholmen og resten av universitetet og med denne tilretteleggingen kan man oppnå bedre kontakt og enklere gangforbindelse mellom de ulike universitetsområdene.

Studentaktive læringsareal

Læringsarealene i byggene skal legge til rette for studentaktive læringsformer. Ulike typer studentarbeidsplasser plasseres i direkte tilknytning til undervisningsrom og i tett sambruk med fellesarealene, slik at studentene kan fortsette sitt arbeid i fellesskap eller alene. Noe læringsareal er lagt i eller direkte inntil instituttene for å gi studentene, og da i særlig grad masterstudentene, tilknytning og tilhørighet til eget institutt.

Læringsarealene utformes som fleksible og generelle arealer som kan benyttes for ulike læringsaktiviteter gjennom døgnet og semesteret og som også enkelt kan endres til andre behov i framtiden.

Arbeidsplassareal

Arbeidsplassarealet er plassert med kortest mulig avstander til eksperimentelle arealer og samtidig nærhet til læringsarealer og studenter. Sosiale soner er plassert der det er mest aktivitet og konsentrasjonsområder er plassert mer skjermet. Det tilrettelegges for individuelt arbeid, veiledning, møtevirksomhet, informasjonsdeling, undervisning og forskning gjennom differensierte arbeidsplasskonsepter.

Bærekraft

Det viktigste bærekraftiltaket i prosjektet er at Realfagsbygget og Fysikkbygget beholdes. Dette gir store miljøgevinster opp mot å rive byggene og bygge nytt. I tillegg vil effektiv utnyttelse av arealer og energiløsninger være viktig bidrag til reduksjon av klimagassutslipp.

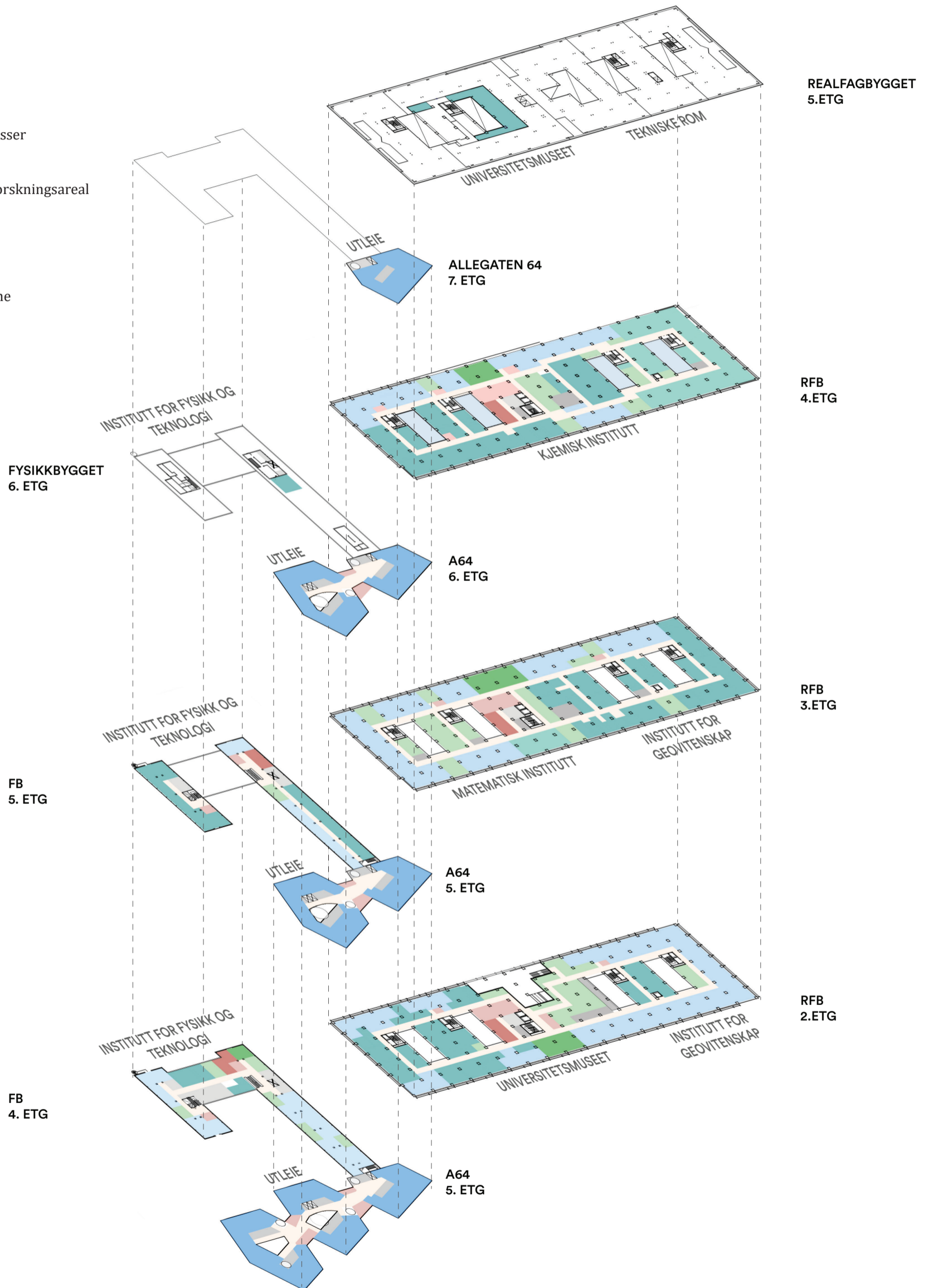
Konseptet legger opp til oppgradering av uteplasser og reduksjon av bilparkering. Varetransport fjernes fra Forskerplassen og frigjør areal til ny grøntstruktur. Plassen blir forbeholdt syklende, gående og rekreasjon.

Det er satt av tilrettelagte arealer til garderober og sykkelparkering. Dette fremmer bruk av sykkel og offentlig transport både for ansatte og studenter.

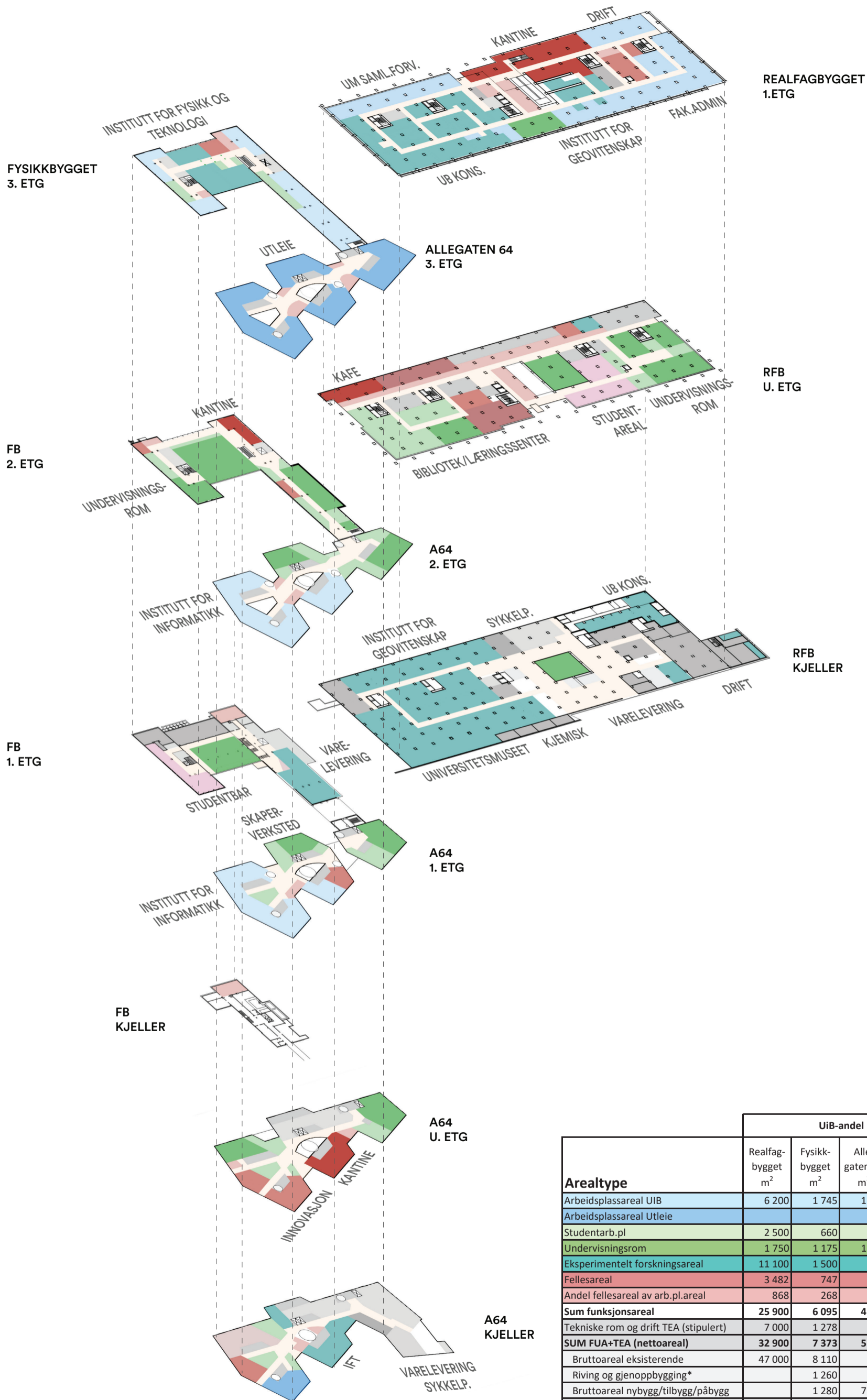
Innplasseringsskisser

Arealer

- Fellesareal
- Læringsareal
- Studentarbeidsplasser
- Eksperimentelle forskningsareal
- Arbeidsplasser
- Utleieareal eksterne

Arealtype	UiB-andel			Samlet m ² UiB-andel	Utleie Allé-gaten 64 m ²	Samlet inkl utleiedel m ²
	Realfag-bygget m ²	Fysikk-bygget m ²	Allé-gaten 64 m ²			
Arbeidsplassareal UiB	6 200	1 745	1 680	9 625		9 625
Arbeidsplassareal Utleie				0	5 720	5 720
Studentarb.pl	2 500	660	950	4 110		4 110
Undervisningsrom	1 750	1 175	1 050	3 975		3 975
Ekspérimentelt forskningsareal	11 100	1 500	360	12 960		12 960
Fellesareal	3 482	747	242	4 471		4 471
Andel fellesareal av arb.pl. areal	868	268	258	1 394	880	2 274
Sum funksjonsareal	25 900	6 095	4 540	36 535	6 600	43 135
Tekniske rom og drift TEA (stipulert)	7 000	1 278	780	9 058	1 020	10 078
SUM FUA+TEA (nettoareal)	32 900	7 373	5 320	45 593	7 620	53 213
Bruttoareal eksisterende	47 000	8 110		55 110		55 110
Riving og gjenoppbygging*		1 260		1 260		1 260
Bruttoareal nybygg/tilbygg/påbygg		1 280	7 500	8 780	10 600	19 380
Samlet bruttoareal*	47 000	10 650	7 500	65 150	10 600	75 750

* Gjelder mellomfløy i Fysikkbygget for etablering av auditorium

Universitetet uten vegger

Allmenningen

Marineholmen

GFI/
Klimaklyngen

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet Et kraftsentrum for forskning, utdanning og innovasjon

En sammenbindende allmenning går gjennom og mellom byggene i etasjene på gateplan. Inntil allmenningen ligger fellesfunksjoner og læringsarealer med åpne studentarbeidsplasser, spise-steder, sosiale arenaer, studentareal og innovasjonsareal. En ny inngang til Fysikkbygget fra Real-fagplassen etableres og gir bedre kommunikasjon mellom byggene. Fysikkbygget er knyttet direkte og trinnløst til nybygget i Allégaten 64 slik at de tre byggene fremstår som en samlet helhet.

Etablering av den nye Forskerplassen mellom Fysikkbygget og Allégaten 64 styrker forbindelsen til Geofysen og veien videre til Marineholmen. Allégaten 64 tilrettelegges for eksterne leietagere med innovasjonsareal som får god eksponering mot Nygårdsgaten og kort avstand til Media City Bergen.

De nye arealene skaper styrket identitet og tilhørighet som gjør campus attraktiv for studenter og ansatte, og åpner campus for samarbeidspartnere og byens befolkning.

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2619-6

8. mai 2023

Lokaler for fysikk og realfag ved UiB - Mandat for utvidet avklaringsfase

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet (KD) viser til oversendelse av analysenotatet *Nygårdshøyden sør – Real FAGbygget og Fysikkbygget – behov for totalrehabilitering* datert 16.05.2022 fra Universitetet i Bergen (UiB). I notatet skriver UiB at dagens tilstand ved Real FAGbygget og Fysikkbygget ikke er tilfredsstillende og at det er behov for å vurdere tiltak. UiB mener imidlertid at det ikke er grunnlag for å vurdere andre konsepter enn rehabilitering. I notatet ber UiB derfor om at kravet om KVV, med etterfølgende KS1, bør fravikes. UiB ber derfor om at videre beslutningsunderlag gjennomføres i en prosjektavklaringsfase forut for et ordinært forprosjekt med en påfølgende KS2.

Finansdepartementets (FIN) rundskriv R-108/19 *Statens Prosjektmodell - Krav til utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i staten* har i kapittel 12 en åpning for at FIN kan gi unntak for krav om KVV og KS1 i prosjekter hvor det ikke foreligger minst to konseptuelt ulike alternativer i tillegg til nullalternativet. KD vurderer at notatet gir tilstrekkelig grunnlag til at det kan gis unntak fra krav om KVV og KS1 i denne saken. FIN har gitt unntak fra krav om KVV og KS1.

Problembeskrivelse

Fysikkbygget ble bygget til Institutt for fysikk og teknologi i 1969. Dette bygget har blitt løpende vedlikeholdt, men de tekniske anleggene har mer enn passert teknisk levealder. Arealbruken og planløsningen i bygget er lite effektiv og er ikke tilpasset dagens behov ved UiB.

Real FAGbygget er UiBs største bygg. Bygget ble ferdigstilt i 1977 og har gjennom de 45 årene løpende blitt vedlikeholdt og tilpasset brukernes behov. De tekniske anleggene i bygget og

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Sjur Hagestande
Monsen
22 24 74 51

deler av bygningskonstruksjonene har nådd sin tekniske levealder og krever fornyelse. Økt avtrekkskapasitet for laboratorier lar seg vanskelig løse innenfor de tekniske rammer som bygget har i dag. Videre oppfyller ikke bygget dagens krav til inn klima, med hensyn til luft og temperatur. Utformingen av ventilasjonsanleggene i kontor- og undervisningsarealene er underdimensjonert i forhold til dagens krav.

Tilstanden på byggene innebærer store utfordringer for brukerne. Nye tekniske krav, kravene til universell utforming, miljømål, tilpasning til nye læringsformer og ønske om arealeffektivisering bidrar også til behovet for en større oppgradering av byggene.

Utvidet avklaringsfase

Unntak fra KVVU og KS1 gir ikke fritak fra utredningsinstruksens krav til å utrede det tiltaket som planlegges. KD ber derfor om at det gjennomføres en utvidet avklaringsfase for rehabilitering av fysikkbygget og realfagbygget. I denne fasen skal det utredes hva problemet er og det skal utarbeides en behovsanalyse. Med grunnlag i problembeskrivelsen og behovsanalysen skal det defineres mål og krav for virkningen av tiltaket som grunnlag for å vurdere ulike alternativer innenfor konseptet rehabilitering.

Tidsaspektet for planleggingsfasen og gjennomføringsfasene skal utredes særskilt, slik at det er grunnlag for å vurdere når prosjektet og de enkelte fasene ev. kan og bør starte opp.

I prosjektavklaringsfasen skal det også gjennomføres en samfunnsøkonomisk analyse av alternativene. Arbeidet med avklaringsfasen skal munne ut i en utvidet OFP-rapport som skal ligge til grunn for ev. beslutning om oppstart av forprosjekt.

Føringer for den utvidede avklaringsfasen

Det legges til grunn at det overordnede konseptvalget er rehabilitering og det skal utredes ulike alternativer innenfor konseptet rehabilitering. KD ber om at det utarbeides minst to alternativer, i tillegg til et nullalternativ. Alternativene skal ha ulike ambisjonsnivå for måloppnåelse for UiB. I avklaringsfasen skal det utredes en oppsplitting av tiltaket i ulike byggetrinn, med utgangspunkt i hva som haster mest. Mulighetene for ulikt ambisjonsnivå i det enkelte byggetrinn skal også vurderes. KD ber om en særskilt vurdering av å gjennomføre separate investeringsbeslutninger for hhv. Fysikkbygget og Realfagbygget. Videre ber KD om at UiB utreder ulike alternativer for å løse behovet for midlertidige arealer mens Fysikkbygget og Realfagbygget rehabiliteres.

UiB har utarbeidet et konseptvalgotat (KVN) for IKT-knutepunkt med realfaglige innovasjons- og læringsarealer som ble oversendt KD den 26. juli 2022. I arbeidet med KVN har UiB utarbeidet en behovsanalyse for Nygårdshøyden sør basert på UiBs visjon og strategier. Dette grunnlaget kan benyttes i det videre arbeidet med OFP-rapporten så langt det er relevant.

Styring og organisering av utredningsarbeidet

UiB organiserer arbeidet frem til ferdig OFP-rapport og benytter Statsbygg som rådgiver i arbeidet med OFP-rapporten.

Kvalitetssikring

KD legger opp til å gjennomføre en ekstern kvalitetssikring av den utvidede OFP-rapporten fra avklaringsfasen, før ev. oppstart av forprosjektfasen. I kvalitetssikringen vil det blant annet vurderes særskilt om problem og behov er godt dokumentert og at anbefaling om valg av alternativ er godt begrunnet.

Økonomiske rammer for utredningen

UiB må dekke kostnadene for arbeidet med avklaringsfasen og OFP-rapporten, inkludert ekstern kvalitetssikring.

Fremdrift

KD ber om at UiB kommer tilbake med forslag til en fremdriftsplan for arbeidet med OFP-rapporten, inkludert tidspunkt for løypemeldinger og dato for ferdigstillelse av rapporten.

Med hilsen

Ida Ringdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Sjur Hagestande Monsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer